

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hanzehogeschool Groningen
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 30030
9700 RM GRONINGEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 20 mei 2021
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Toegepast Recht

Onze referentie

28163805

Uw brief van

8 april 2021

Uw referentie

O&O 215013

Bijlagen

1

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geacht college,

Met de brief van 8 april 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 8 april 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Toegepast Recht als bekostigde opleiding te verzorgen in Groningen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 11 mei 2021, kenmerk 2021/031, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Toegepast Recht als bekostigde opleiding te verzorgen te Groningen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te

dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

28163805

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hanzehogeschool Groningen voltijd hbo master Toegepast Recht Groningen	2021/031	11/05/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 08/04/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hanzehogeschool Groningen om de hbo master Toegepast Recht als bekostigde opleiding te verzorgen te Groningen (brief van 08/04/2021 met kenmerk O&O 215013). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hanzehogeschool Groningen om de hbo master Toegepast Recht als bekostigde opleiding te Groningen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Toegepast Recht in Groningen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Recht. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden.

De opleiding bestaat uit drie leerlijnen, te weten: een kennislijn met ICT-recht en legal tech en de keuzemodules energierecht, recht en zorg en omgevingsrecht (20 ect), een strategische lijn waarbij actuele complexe maatschappelijke vraagstukken met governance, compliance, ethiek en strategisch management het uitgangspunt zijn (15 ect) en een (inter) professionele ontwikkelingslijn waarin intrapreneurship, interprofessioneel samenwerken en ethisch handelen aan de orde komen (5 ect). De master Toegepast Recht wordt afgesloten met een thesis gebaseerd op multidisciplinair juridisch onderzoek (20 ect).

De master Toegepast Recht is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma Sociaal Juridische Dienstverlening en HBO-Rechten (en overige passende bachelors of law). De opleiding biedt geen civiel effect. Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens aanvrager bijvoorbeeld aan het werk als (juridisch) adviseurs bij de gemeente en provincie binnen het kader van de Omgevings- en de (nieuwe) Participatiewet.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Toegepast Recht aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte verwijst aanvrager naar ROA's database AIS, de spanningsindicator van het UWV, het rapport 'Moeilijk vervulbare vacatures; Landelijk overzicht van beroepen' van het UWV (2019) en een drietal steunbetuigingen van arbeidsmarktdeskundigen waaronder van de lector Human Capital van de Hanzehogeschool Groningen. Aanvrager heeft voorts een werkveldonderzoek laten uitvoeren door Lexnova (rapport 'Marktpotentieel Master Toegepast Recht: Interviews met het werkveld' (maart 2021). Daarnaast heeft Lexnova in december 2020 en januari 2021 telefonische interviews gehouden met regionale werkgevers (rapport 'Marktpotentieel Master Toegepast Recht: Arbeidsmarktanalyse', februari 2021). Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte heeft aanvrager ten slotte 11 adhesiebetuigingen overgelegd.

De commissie is met aanvrager van mening dat binnen ROA's database AIS het opleidingstype master recht inhoudelijk het meest relevant is voor de master Toegepast Recht, aangezien binnen dit opleidingstype alle juridische masters zijn opgenomen. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie als 'goed' en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024. De commissie merkt hierbij op dat de aangevraagde hbo master Toegepast Recht geen toegang biedt tot de togaberoepen en dat daarmee de prognose voor dit opleidingstype niet onverkort van toepassing is op de aangevraagde opleiding.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master recht

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - recht	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		3400		3	0.5 laag
> > Master - recht	verwachte vervangingsvraag tot 2024		19800		18	2.8 gemiddeld
> > Master - recht	verwachte baanopeningen tot 2024		23200		21	3.2 gemiddeld
> > Master - recht	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		21700		20	3.1 gemiddeld
> > Master - recht	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024		1			groot
> > Master - recht	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024		1			goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager doet binnen het AIS van ROA tevens een beroep op de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen 'juristen', 'sociaal werkers, groep- en woonbegeleiders' en 'bedrijfskundigen en organisatieadviseurs'. De commissie overweegt dat binnen ROA's prognoses per opleidingstype zowel verwachte vacatureaantallen worden opgenomen als de uitstroombcijfers van afgestudeerden. Zodoende wordt inzichtelijk gemaakt wat de verhouding is tussen werkzoekenden en baanopeningen, waardoor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van een bepaald opleidingstype kan worden vastgesteld. In ROA's prognoses per beroepsgroep is slechts het aantal verwachte vacatures opgenomen, zonder dat dit wordt afgezet tegen de uitstroom uit opleidingen of het gevraagde opleidingsniveau. Om die reden kent de commissie in zijn algemeenheid het meeste gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS. De beroepsgroep 'juristen' omvat blijkens de ROA-classificatie naast juristen ook advocaten en rechters. De

commissie is van mening dat de ROA prognoses voor de beroepsgroep 'juristen' ten dele van toepassing zijn op de master Toegepast Recht, omdat de voorgenomen master niet opleidt tot togaberoepen. ROA verwacht binnen de beroepsgroep 'juristen' grote knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2024 en het aantal verwachte baanopeningen voor deze beroepsgroep is laag (tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep juristen

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Juristen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		1400	2	0.3	laag
Juristen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		9500	13	2.1	gemiddeld
Juristen	verwachte baanopeningen tot 2024		10900	15	2.4	laag
Juristen	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2024	0.859				groot

Bron: ROA AIS

De beroepsgroep 'sociaal werkers, groep- en woonbegeleiders' omvat blijkens de ROA-classificatie onder meer juridisch medewerkers en is daarmee (ten dele) van toepassing op de master Toegepast Recht. ROA verwacht binnen deze beroepsgroep grote knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2024 en het aantal verwachte baanopeningen voor deze beroepsgroep is hoog. De beroepsgroep 'bedrijfskundigen en organisatieadviseurs' omvat 'specialisten personeel, organisatie en beleidsadvies' en 'bedrijfskundigen en organisatieadviseurs'. De commissie is van mening dat deze beroepsgroep eveneens relevant is, aangezien uit het opleidingsprofiel blijkt dat de voorgenomen master opleidt tot juridische professionals die onder meer een bijdrage kunnen leveren aan organisatievraagstukken. ROA verwacht binnen deze beroepsgroep grote knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2024 en het aantal verwachte baanopeningen voor deze beroepsgroep is laag.

De commissie resumeert dat ROA's prognoses voor het relevante opleidingstype master recht en de (ten dele) relevante beroepsgroepen 'juristen', 'sociaal werkers, groep- en woonbegeleiders' en 'bedrijfskundigen en organisatieadviseurs' een positief beeld geven van de toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Toegepast Recht.

Aanvrager doet ter onderbouwing van een landelijke arbeidsmarktbehoefte een beroep op de spanningsindicatoren voor het eerste kwartaal van 2019 tot en met het derde kwartaal van 2020 van het UWV (www.arbeidsmarkt cijfers.nl) voor de beroepsgroep 'juristen'. De commissie heeft ook de meest recente spanningsindicator over het vierde kwartaal van 2020 geraadpleegd. Het UWV typeert de landelijke arbeidsmarkt voor de beroepsgroep 'juristen' over deze gehele periode als krap. Er is aldus sprake van een duidelijke trend die wijst op een krappe arbeidsmarkt voor de beroepsgroep 'juristen'. De commissie is dan ook van oordeel dat de spanningsindicatoren van het UWV voor de beroepsgroep 'juristen' een positieve indicatie geven van de landelijke arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen hbo master Toegepast Recht. De commissie plaatst hierbij wel de kanttekening dat de aangevraagde hbo master Toegepast Recht geen toegang biedt tot de togaberoepen en dat daarmee de spanningsindicatoren van het UWV voor de beroepsgroep 'juristen' niet onverkort van toepassing zijn op de aangevraagde opleiding.

Het UWV rapport 'Moeilijk vervulbare vacatures. Landelijk overzicht van beroepen' (2019) vermeldt dat de vraag naar juridisch advies vanuit het bedrijfsleven sterk toeneemt en grote bedrijven steeds vaker een eigen juridische afdeling hebben. Gevraagd worden bijvoorbeeld specialisten op het gebied van mergers and acquisitions, arbeidsrecht, financieel recht en compliance (p. 23). Deze ontwikkeling past volgens aanvrager volledig binnen het typische hbo-profiel. De commissie is van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen kunnen opteren voor de functie van (hbo) bedrijfsjurist en dat deze bron daarmee een positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master.

Aanvrager verwijst voorts naar een drietal steunbetuigingen van arbeidsmarktdeskundigen prof. dr. Jouke van

Dijk, hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse Rijksuniversiteit Groningen en voorzitter van de Sociaal Economische Raad Noord-Nederland, dr. Arjen Edzes, Universitair docent regionaal arbeidsmarktbeleid, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen Rijksuniversiteit Groningen en dr. Harm van Lieshout, lector Human Capital Hanzehogeschool Groningen. Deze deskundigen ondersteunen het voornemen voor een nieuwe master Toegepast Recht en voeren onder meer aan dat er een substantiële en groeiende vraag is naar praktijkgerichte hbo juristen op masterniveau. Naast de (hierboven reeds besproken) ROA prognoses en de spanningsindicatoren van het UWV voor de beroepsgroep juristen verwijzen zij naar de spanningsindicator van het UWV voor de beroepsklasse 'openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen'. Daarnaast signaleren zij maatschappelijke transities die volgens hen impact hebben op het juridisch domein. Deze trends zijn ook door onderzoeksbureau Lexnova geadresseerd en zal de commissie verderop in dit advies bespreken. De commissie heeft naar de spanning op de arbeidsmarkt gekeken van het eerste kwartaal van 2019 tot en met het vierde kwartaal van 2020 en stelt vast dat de arbeidsmarkt voor de beroepsklasse 'openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen' in deze gehele periode als krap gekwalificeerd wordt m.u.v. het tweede kwartaal van 2020 dat als gemiddeld wordt getypeerd. De commissie is evenwel van oordeel dat hieruit geen specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master Toegepast Recht kan worden afgeleid, omdat deze categorie daarvoor onvoldoende specifiek is. Dit in tegenstelling tot de reeds betrokken spanningsindicatoren van het UWV voor de beroepsgroep 'juristen'. De UWV arbeidsmarktprognose voor 2021 voorspelt voor de sector openbaar bestuur een werkgelegenheidsgroei van 22 duizend banen, als gevolg van de uitgebreide steunmaatregelen voor het bedrijfsleven en het stijgend aantal aanvragen voor een WW- en bijstandsuitkering, die volgens het UWV zorgen voor een groter beroep op overheden en uitvoeringsorganisaties ('UWV arbeidsmarktprognose 2021' van het UWV, 28 januari 2021, p. 4). Dit is volgens de deskundigen bij uitstek werk dat door hbo bachelors en masters HBO-Rechten wordt verricht. De commissie merkt op dat er maar één (bekostigde) juridische hbo masteropleiding is. De commissie merkt voorts op dat de beroepsklasse 'openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen' te breed is, omdat daaronder niet alleen juristen vallen maar ook beveiligers en militairen. De commissie is desalniettemin van oordeel dat voornoemde bronnen van het UWV positieve indicaties geven van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen hbo master Toegepast Recht. Daartoe acht de commissie van belang dat de verwachte banengroei in deze sector met name wordt toegeschreven door het stijgende aantallen WW- en bijstandsaanvragen en het feit dat bij afdelingen van uitkeringsinstanties de functie van juridisch medewerker veelal door hbo juristen worden vervuld.

Vervolgens verwijst aanvrager naar digitale interviews die in het najaar van 2020 door onderzoeksbureau Lexnova zijn gehouden met 10 sleutelfiguren uit het verzorgingsgebied van aanvrager (provincies Groningen, Friesland, Drenthe en de regio Noord-Overijssel). In het rapport van Lexnova is een overzicht van de functies (o.a. recruitment manager, directeur bureau milieurecht en een afdelingshoofd juridische zaken) van de geïnterviewden en de organisaties en domeinen (o.a. de relevante domeinen zorg en veiligheid, omgevingsrecht, milieu en duurzaamheid en IT en blockchain ontwikkeling) waarin zij werkzaam zijn opgenomen. Daarnaast zijn citaten uit de interviews opgenomen. Uit de interviews komt onder meer een aantal trends en ontwikkelingen naar voren die volgens de geïnterviewden impact hebben op brede maatschappelijke en juridische vraagstukken. Als voorbeelden wordt genoemd toepassing van IT (digitale innovaties, slimme contracten en privacywetgeving), de energietransitie (Klimaatwet, Klimaatakkoord, Warmtewet, Regionale Energie Strategieën (RES) en de Energiewet), de decentralisatie in de zorg (Wmo, Jeugdwet, Wet verplichte GGZ en Wet langdurige zorg) en de openbare orde en veiligheid (uitzettingen, sluitingen, overlast, terrorismebestrijding en cybercrime). Voor Noord-Nederland in het bijzonder wordt onder meer genoemd de aardbevingsproblematiek en de schadeherstelprogramma's. Ook gaven 8 van de 10 geïnterviewden aan zeker 1 of meerdere afgestudeerden van deze master Toegepast Recht te willen aannemen. De commissie is van oordeel dat de interviews wijzen op een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte en een positieve indicatie van een kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Daarnaast verwijst aanvrager naar een online-enquête die onderzoeksbureau Lexnova in opdracht van aanvrager heeft gehouden. De online-enquête is uitgezet onder werkgevers van organisaties uit het verzorgingsgebied van de Hanzehogeschool Groningen (de provincies Groningen, Friesland en Drenthe en de regio Noord-Overijssel). In totaal hebben 103 personen de vragenlijst ingevuld. Niet alle respondenten hebben alle vragen beantwoord. De functies van de respondenten betreffen 42% directeur/eigenaar, 16% middelmanagement (bijv. afdelingshoofd, supervisor, teamleider), 12% HR-manager/ HR-medewerker/

personeelsfunctionaris, 9% senior management en 22% overige functies. De meeste werkgevers zijn werkzaam binnen de overheid en openbaar bestuur (26%) en de (specialistische) zakelijke dienstverlening (25%). De vragenlijst en open antwoorden zijn in een aparte bijlage bij het aanvraagdossier toegevoegd. Uit de enquête komt naar voren dat een groot deel van de potentiële werkgevers de inhoud en de opzet van de masteropleiding (zeer) aansprekend vindt (78%). De opleiding sluit volgens de werkgevers redelijk goed aan bij landelijke trends (60%), ontwikkelingen in de sector (59%) en ontwikkelingen in hun organisatie (56%). Met betrekking tot het aannemen van nieuw personeel zijn twee scenario's van het Centraal Planbureau opgenomen. Bij scenario 1 groeit de economie weer, maar blijft het onder het niveau van 2019. Bij scenario 2 daalt het bruto binnenlands product verder door nieuwe grote lockdown(s). In absolute aantallen is door 13 werkgevers aangegeven dat zij in scenario 1 zeker behoefte hebben aan vaste medewerkers met een master Toegepast Recht in de komende drie jaar. Zij geven aan in totaal minimaal 58 medewerkers nodig te hebben en maximaal 114. In scenario 2 gaat het om 12 werkgevers die zeker behoefte hebben, met een totaal minimum van 59 medewerkers en een totaal maximum van 125 medewerkers. De commissie is van oordeel dat de enquête wijst op een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Ten slotte verwijst aanvrager naar 11 adhesiebetuigingen (waarvan 2 niet ondertekend) van werkgevers. In deze steunbetuigingen geven de werkgevers onder meer (in vrijwel identieke bewoordingen) aan dat zij de meerwaarde van de hbo master Toegepast Recht en de door aanvrager geschetste maatschappelijke transitie en nieuwe uitdagingen waarop de master Toegepast Recht anticipeert onderschrijven. In de steunbetuigingen geven de organisaties aan dat zij een afgestudeerde van deze master Toegepast Recht nu en/ of in de nabije toekomst willen aannemen, maar er worden geen concrete aantallen genoemd, noch afspraken gemaakt over beschikbare stageplaatsen of baanopeningen voor afgestudeerde van de voorgenomen master. Het feit dat zij wel voornemens zijn om afgestudeerden van deze master willen aannemen biedt naar mening van de commissie wel een indicatie van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding.

De commissie concludeert dat aanvrager op grond van ROA's database AIS, de spanningsindicator van het UWV, het rapport 'Moeilijk vervulbare vacatures. Landelijk overzicht van beroepen' van het UWV, het werkveldonderzoek en de steun- en adhesiebetuigingen heeft aangetoond dat de hbo master Toegepast Recht beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master Toegepast Recht verwijst aanvrager onder andere naar het 'Strategische Agenda Akkoord van Groningen 2018-2022', de 'Noordelijke Innovatieagenda 2021-2027' van de Taskforce RIS3 (mei 2020) en een steunbetuiging van de voorzitter van het Sectoraal Adviescollege Hoger Economisch Onderwijs (SAC HEO) van de Vereniging Hogescholen (2 februari 2021).

Aanvrager stelt dat het 'Strategische Agenda Akkoord van Groningen 2018-2022' een geactualiseerde versie van het akkoord 3.0: Groningen, City of Talent 2020 betreft. De ambitie van het Akkoord van Groningen 2018-2022 is om de aantrekkelijkste stad van Nederland en Europa te zijn voor (internationale) studenten, onderzoekers, kenniswerkers en bedrijven. Het akkoord richt zich op het aanbieden van een concurrerend innovatieklimaat, hoogwaardige voorzieningen, een laagdrempelige arbeidsmarkt en een aangename, betaalbare leefomgeving (p. 6). Het 'Strategische Agenda Akkoord van Groningen 2018-2022' stelt dat de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente Groningen Next City en van de Provincie uit de strategische plannen van de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen en het Universitair Medisch Centrum Groningen nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. De belangrijkste gemeenschappelijke opgave blijft voor de komende jaren het aantrekken, faciliteren en behouden van talent. Daarom wordt de Strategische Agenda geactualiseerd en de samenwerking geïntensiveerd (p. 6). De hbo-master Toegepast Recht kan volgens aanvrager een bijdrage leveren aan deze gemeenschappelijke opgave. De commissie overweegt dat aanvrager niet heeft gemotiveerd in hoeverre zij middels de voorgenomen master kan bijdragen aan het binden en behouden van talent in de regio Groningen. Aanvrager heeft evenmin gemotiveerd op welke wijze de master Toegepast Recht aansluit bij de overige ambities van het 'Strategische Agenda Akkoord van Groningen 2018-2022'. De commissie is derhalve van oordeel dat hieruit geen maatschappelijke behoefte volgt in de zin van de Regeling.

Aanvrager stelt dat met de 'Noordelijke Innovatieagenda 2021-2027' van de Taskforce RIS3 (mei 2020)

wordt beoogd vernieuwing en duurzame ontwikkeling in Noord-Nederland te versterken. Hierbij worden randvoorwaarden beschreven waar de regio in moet voorzien om te kunnen slagen, zoals: human capital, nieuw ondernemerschap, digitalisering en grensoverschrijdende samenwerking. Aanvrager stelt dat de masteropleiding Toegepast Recht een bijdrage kan leveren aan de thema's human capital, ondernemerschap en digitalisering uit de 'Noordelijke Innovatieagenda 2021-2027'. Daartoe voert aanvrager - samengevat weergegeven - aan dat de masteropleiding Toegepast Recht een bijdrage kan leveren aan de randvoorwaarde voor human capital; zowel voor de beschikbaarheid van personeel als het oplossen van de kwalitatieve mismatch in Noord-Nederland. Wat betreft het thema ondernemerschap voert aanvrager aan dat afgestudeerden van de master Toegepast Recht op zoek gaan naar creatieve oplossingen, door buiten de juridische kaders te denken en preventief juridisch op te treden. Met de verkregen juridische tools kan de afgestudeerde zich verder ontwikkelen en zodoende bijdragen aan het ontwikkelen van nieuwe juridische diensten en producten. Een proactieve, ondernemende en onderzoekende houding leidt tot kansen zien en benutten en waarde creëren. Deze combinatie van kennis, houding en vaardigheden maakt dat de afgestudeerde van de master Toegepast Recht een volwaardige gesprekspartner is van zijn klant en daarmee voorbereid is op de toekomst, aldus aanvrager. Tot slot kan de masteropleiding Toegepast Recht volgens aanvrager een bijdrage leveren aan de beantwoording van juridische vraagstukken en uitdagingen rondom digitalisering in (Noord-)Nederland. De commissie stelt vast dat de 'Noordelijke Innovatieagenda 2021-2027' enkele thema's bespreekt die medebepalend zijn voor het benutten van ontwikkelkansen binnen maatschappelijke transitie (van een lineaire naar een circulaire economie, van fossiele naar hernieuwbare energie, van zorg naar (positieve) gezondheid en van analoog naar digitaal), en doorlopend aandacht vragen. De 'Noordelijke Innovatieagenda 2021-2027' ziet enkele thema's die medebepalend zijn voor het benutten van ontwikkelkansen binnen de genoemde transitie, en doorlopend aandacht vragen. Het gaat om de thema's human capital, ondernemerschap, grensoverschrijdende samenwerking en digitalisering (p. 23 e.v.). De commissie is van oordeel dat onderdelen van de voorgenomen master Toegepast Recht te relateren zijn aan de thema's human capital en digitalisering, maar dat het geheel dermate flexibel en onbepaald is dat niet geconcludeerd kan worden dat de gehele opleiding specifiek aansluit op één of meerdere thema's van de 'Noordelijke Innovatieagenda 2021-2027'. De commissie is derhalve van oordeel dat hieruit evenmin een maatschappelijke behoefte volgt in de zin van de Regeling.

Aanvrager heeft tot slot verwezen naar een steunbetuiging van de voorzitter van het Sectoraal Adviescollege van de Sector HEO. Zij geeft onder meer aan dat het voornemen van aanvrager past bij het streven naar uitbreiding van het masteraanbod binnen de Vereniging Hogescholen en van de minister van OCW. De commissie is van oordeel dat de master Toegepast Recht past binnen het beleid van OCW en de Vereniging Hogescholen (de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'Houdbaar voor de toekomst' van de minister van OCW (2019) en 'de Strategische Agenda; Professionals voor morgen 2019- 2023' van de Vereniging Hogescholen, 2019) waarin de uitrol van nieuwe hbo masters wordt gestimuleerd en daarmee tegemoetkomt aan de maatschappelijke behoefte aan hbo masteropleidingen in zijn algemeenheid.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de voorgenomen hbo masteropleiding Toegepast Recht aansluit op een geringe maatschappelijke behoefte

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een arbeidsmarktbehoefte en op de algemene maatschappelijke behoefte aan de ontwikkeling van hbo masteropleidingen. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 08/04/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hanzehogeschool Groningen om de hbo master Toegepast Recht in Groningen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager stelt bij de onderbouwing van criterium b dat in het bekostigde domein nog geen hbo master (Toegepast) Recht wordt aangeboden. Wel is er sinds 2 jaar een deeltijd hbo master Legal Management van Hogeschool van Amsterdam. Studenten die een voltijd juridische master willen volgen zijn volgens aanvrager aangewezen op de universitaire masteropleidingen. Deze wo masteropleidingen missen volgens aanvrager de praktijkgerichte en professionele oriëntatie en hebben bovendien vaak voorwaarden wat betreft deelname voor

hbo bachelorstudenten, zoals een schakelprogramma of een aangepast programma (bijvoorbeeld een doorstroom-traject). Het betreft de volgende wo masteropleidingen: Aansprakelijkheid & Verzekering, Arbeidsrecht, Bedrijfsrecht, Commercial Law, Energy & Climate Law, European Economic Law, European Law, European Law School, European Private Law, Financieel Recht, Fiscaal Recht, Forensia, Criminologie & Rechtspleging, Gezondheidsrecht, Global Criminal Law, Globalisation & Law, Informatierecht, International & European Law, International & European Tax Law, International Business Law, International Commercial Law, International Crimes, Conflict & Criminology, International Criminal Law, International Economic & Business Law, International Law & the Law of International Organisations, International Laws, IT Recht, Jeugdrecht, Law & Economics, Law & Finance, Law & Politics of International Security, Law & Technology, Nederlands Recht, Notarieel Recht, Onderneming & Recht, Ondernemingsrecht, Privaatrecht, Public International Law, Publiekrecht, Recht & Arbeid, Recht & Bestuur, Recht & Gezondheidszorg, Rechtsgeleerdheid, Sociaal Recht en Sociale Politiek en de Togamaster.

De commissie stelt vast dat er één bekostigde hbo masteropleiding is op juridisch gebied. Dat betekent dat een instroomvergelijking beperkt is. Het betreft de hbo deeltijdmaster Master Legal Management van de Hogeschool van Amsterdam. Deze opleiding bestaat inhoudelijk uit vakken verander- en strategisch management, vaardigheidstrainingen zoals rapporteren en presenteren en uit juridisch inhoudelijke keuzevakken. De commissie acht deze opleiding (ondanks het feit dat het programma een substantiële overlap vertoont met het programma van de voorgenomen opleiding en zij haar studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleidt) aanverwant, omdat het een deeltijdmaster betreft en derhalve een andere instroomdoelgroep (gericht op werkende professionals) bedient.

De commissie stelt voorts vast dat de juridische wo masters en de voorgenomen master Toegepast Recht deels opleiden tot dezelfde arbeidsmarktsector. Gelet hierop en in aanmerking genomen dat de Regeling ruimte geeft hbo en wo opleidingen met elkaar te vergelijken neemt de commissie de juridische wo masters mee bij de vergelijking van het bestaand opleidingsaanbod. De commissie stelt vast dat de master Toegepast Recht een kennislijn met ICT-recht en legal tech bevat en waarin de studenten zich kunnen specialiseren in een van de keuzemodules energierecht, recht en zorg en omgevingsrecht. Gelet op deze juridische componenten vertonen enkele juridische wo masters, zoals de master IT Recht, Energy & Climate Law, Gezondheidsrecht, Recht & Gezondheidszorg, Jeugdrecht en Sociaal Recht en Sociale Politiek een gedeeltelijke inhoudelijke overlap met het programma van de voorgenomen master. Daarnaast merkt de commissie op dat universiteiten binnen de master Rechtsgeleerdheid en Nederlands Recht diverse tracks aanbieden waarin aandacht wordt besteed aan ICT-recht, omgevingsrecht en zorg en recht (sociaal zekerheidsrecht). De voorgenomen master bedient echter wel deels een andere instroomdoelgroep dan de juridische wo masters. De voorgenomen hbo master is toegankelijk met een bachelordiploma Sociaal Juridische Dienstverlening en HBO-Rechten (en overige passende bachelors of law) en de juridische wo masters bieden veelal een speciaal verkort programma aan voor studenten met een afgeronde opleiding HBO-rechten. Daarnaast merkt de commissie op dat alumni van de voorgenomen master Toegepast Recht in tegenstelling tot de meeste juridische wo masters geen civiel effect verwerven; zij kunnen dus niet opteren voor functies als rechter, advocaat of officier van justitie. Gelet op de gedeeltelijke overlap voor wat betreft de inhoud van de opleiding en de positie op de arbeidsmarkt beschouwt de commissie voornoemde juridische wo masters als aanverwant. Om deze reden heeft de commissie deze juridische wo masters betrokken bij de beoordeling van de ruimte in het landelijk aanbod.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De commissie heeft de aanverwante bekostigde opleidingen en de instroom daarin in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat de instroom in de aanverwante masters in de afgelopen jaren een stijgende lijn laat zien (zie tabel 3).

Tabel 3. Instroom in aanverwante opleidingen

Opleiding	Instelling	'15-		'16-		'17-		'18-		'19-		'20-	
		'16		'17		'18		'19		'20		'21	
		vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt
M Energy and Climate Law (66829)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	13		18		22		27		38		23	
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam									38		71	
M IT-recht (60620)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	34	3	37	1	42	1	48	4	39	3	56	1
M Jeugdrecht (66474)	Universiteit Leiden (21PB), Leiden	49		51		51		46		52		50	
M Master Legal Management (45283)	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam									38		15	18
M Nederlands recht (66451)	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	137		169		187		213		198		232	
M Nederlands Recht (66451)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	258	10	299	21	285	14	288	25	313	20	351	11
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	217	32	211	26	206	20	197	16	213	15	337	31
M Recht van de Gezondheidszorg (60451)	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	110		80		100		105		74		96	
	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	54	5	42	5	43	5	54	1	38	7	53	9
M Rechtsgeleerdheid (60084)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	169	18	165	19	174	17	212	6	212	10	222	12
	Open Universiteit (22NC), Heerlen												
	Tilburg University (21PN), Tilburg	165		173		203		218		244		298	
	Universiteit Leiden (21PB), 's-Gravenhage			9		4		3		3		1	2
	Universiteit Leiden (21PB), Leiden	705	27	629	29	597	26	603	10	561	12	704	12
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	327	19	311	8	315	25	381	24	399	18	468	32

M Sociaal Recht en Sociale Politiek (60070)	Tilburg University (21PN), Tilburg	0	21	32	30	47	37
Totale eerstejaarsinstroom		2.238	1232.206	1132.257	111 2.422	1272.466	1012.998 128

Bron: DUO (onbewerkt)

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van enquêtes onder studenten van de bacheloropleidingen HBO-Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hanzehogeschool, Hogeschool Windesheim en NHL Stenden Hogeschool en onder alumni van de bacheloropleidingen HBO-Rechten en Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hanzehogeschool Groningen. Aanvrager verwacht op basis van de enquêtes een gezamenlijke instroom van minimaal 46 potentiële studenten per jaar voor de voltijd masteropleiding Toegepast Recht. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Toegepast Recht wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Groningen heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. Daartoe acht de commissie van belang dat er geen sterk verwant hbo masteraanbod bestaat in Groningen.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Toegepast Recht te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De commissie constateert ten overvloede dat de voorgenomen hbo master Toegepast Recht een van de eerste juridische hbo masteropleidingen is en hbo-juristen op masterniveau zich nog moeten positioneren op de (juridische) arbeidsmarkt. Gelet hierop acht de commissie het noodzakelijk dat de hogescholen en universiteiten de profilering en de positionering van juridische hbo masters ten opzichte van de (aan)verwante juridische wo masters met elkaar en met het werkveld afstemmen, te meer daar de Minister van OCW in de 'Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek Houdbaar voor de toekomst' (december 2019) een nadruk heeft gelegd op intensivering samenwerking tussen onderwijsinstellingen.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie constateert dat de voorgenomen master een doorstroommaster is en speciaal gericht is op de doorstroom vanuit de hbo bachelor HBO-Rechten. De commissie adviseert, omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod, om de naam van de voorgenomen opleiding hierbij aan te sluiten.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.